

Op elke school e

Ervaringen delen in een netwerk

Steeds meer scholen kiezen ervoor om één van de leerkrachten de gelegenheid te geven zich te specialiseren als rekencoördinator, om de eigen schoolontwikkeling wat betreft rekenen te bevorderen. Deze rekencoördinatoren zijn in veel gevallen de drijvende kracht achter verbeteringen in het rekenonderwijs. Tijdens hun opleiding tot rekencoördinator hebben zij ervaren hoe belangrijk het is om voortdurende te blijven nascholen op het gebied van rekenwiskunde-onderwijs. Een (landelijk) netwerk van rekencoördinatoren is daarvoor een belangrijke stap. In dit artikel wordt verslag gedaan van de eerste Nationale Rekencoördinator Dag.

Landelijke ontmoeting van rekencoördinatoren op 7 maart 2014

Op 7 maart 2014 kwamen rond 170 rekencoördinatoren bijeen in Utrecht tijdens de Nationale Rekencoördinator Dag. 's Morgens was er onder andere een plenair verhaal van Koeno Gravemeijer (TU Eindhoven) over 21ste eeuwse vaardigheden (21st century skills¹) en een practicum met activiteiten rondom de Grote Rekendag. De middag stond in het teken van het uitwisselen van ervaringen tussen rekencoördinatoren, waarbij ook enkele opleiders van de post-hbo opleiding Rekencoördinator² aanwezig waren.

Historisch gezien is deze dag voortgekomen uit eerdere 'Nationale Reken Dagen', en er is het voornemen om deze dag ook volgend jaar te organiseren, op vrijdag 6 maart 2015.

Inhoudelijk vakkundig coach

De rekencoördinator is op menig basisschool de motor achter verbetering van het reken-wiskundeonderwijs. Taken zijn dan o.a. het bijhouden van de rekenprestaties op schoolniveau, het signaleren van knelpunten en het initiëren van verbeteringen. De rekencoördinator ondersteunt de collega's en attendeert hen bijvoorbeeld op nieuwe ontwikkelingen en bruikbare materialen. Overigens, de keuze en invulling van deze taken kan van school tot school verschillen.

en rekencoördinator

We kennen in Nederland nu al enige jaren de gecertificeerde eenjarige (post hbo) opleiding rekencoördinator voor het primair onderwijs³. De doelstelling van deze opleiding is: de deelnemer kan na het volgen van de opleiding een wezenlijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs in rekenen en wiskunde. De taken van de rekencoördinator kunnen uitgevoerd worden binnen één school of bovenschools. De opleiding is gericht op het ontwikkelen van competenties op twee terreinen:

- Eigen gecijferdheid en micro-vakdidactiek met zicht op leerlijnen en inhoudelijke kwaliteitszorg;
- Vertrekkend vanuit de eigen ervaring als leerkracht wordt gewerkt aan de vaardigheden als coach van collega's en het opzetten van beleid in school.

Inmiddels is er een flink bestand van leerkrachten basisonderwijs die deze opleiding hebben gevolgd. Deze leerkrachten hebben de behoefte elkaar te treffen en ervaringen over de invulling van het rekencoördinatorschap met elkaar te delen.

Rekencoördinatoren in gesprek

In de middagronde stond de praktijk van de rekencoördinator centraal. Verschillende rekencoördinator presenteerden hun huidige werk aan de hand van een thema, met vervolgens een discussie in groepen.

Het gaat er tijdens deze sessies om dat ervaringen worden uitgewisseld over het werk van de rekencoördinator. De genoemde rekencoördinatoren (zie de tabel op pagina ..), in samenwerking met hun opleiders, geven voorbeelden uit hun praktijk. Dit geeft een doorkijkje in het dagelijks werk van de rekencoördinator, ieder met zijn eigen thema. Op de website van de NRCD³ zijn de bijbehorende presentaties gepubliceerd.

1	Mireille Hoffman Roelof Venemaschool te Amstelveen Opleider: Fokke Munk, iPabo Amsterdam	Meervoudige intelligentie <i>Bij ons op school zitten veel A+ rekenaars. Vanuit de zoektocht om goede materialen voor deze leerlingen te vinden, ben ik op de aanpak van meervoudige intelligentie gestoten. Deze aanpak biedt veel kansen om het rekenonderwijs voor alle leerlingen uitdagender te maken.</i>
2	Jeannette Folsche Oceaan, te Assendelft en voorzitter van de PLG rekenen van stichting Agora, Zaanstad Opleider: Ronald Keijzer, iPabo A'dam	Tablets in de rekenlessen <i>Een van de innovaties binnen onze scholen betreft het gebruik van tablets in de klas. Als voorzitter van de bovenschoolse PLG (professionele leergemeenschap) rekenen-wiskunde heb ik een onderzoek gedaan naar de effectiviteit van het rekenonderwijs in groep 4 bij de invoering van tablets in de klas.</i>
3	- Alie ter Haar, De Twijn, Zwolle - Japke van Dijk, WetterWille, Sneek - Jolanda Heirbaut, W.G. van de Hulst, Epe - Evert-Jan Meijers, Marshof, Zwolle	Het kiezen van een nieuwe rekenmethode <i>Een belangrijk aandachtspunt op veel scholen is de aanschaf van een nieuwe methode. Maar hoe weet je welke methode voor jouw school het meest geschikt is.</i> Implementeren Passende Perspectieven <i>We weten dat niet alle kinderen op hetzelfde niveau uitstromen naar het VO. Daarvoor zijn de referentieniveaus 1S en 1F bepaald. Maar ook 1F is niet voor alle kinderen haalbaar. Wat moet er specifiek gedaan worden voor kinderen die 1F niet dreigen te halen?</i> Beleid Begaafde Rekenaar <i>Uit vergelijkende studies komt naar voren dat Nederland het niet erg goed waar het gaat om de sterkste rekenaars. Deze groep leerlingen verdient extra aandacht en moet vooral niet teveel en te vaak alleen aan het werk gezet worden.</i>
4	Joke van Zuijlekom GBS De Wegwijzer, Zwijndrecht Opleider: Carla Compagnie, Marnix Academie Utrecht	Teamtraining referentieniveaus Netwerkbijeenkomsten <i>De rekencoördinatoren opgeleid aan de Katholieke Pabo Zwolle komen regelmatig bijeen in netwerkbijeenkomsten. Zij ontmoeten elkaar 3x per jaar. De deelnemers bepalen voor een groot deel zelf het aanbod. Er wordt geleerd met en van elkaar. In de presentatie van vandaag zullen we laten zien wat er zoal aan bod komt. Vier rekencoördinatoren vertellen vervolgens waar zij mee bezig zijn en tonen iets van hun beroepspraktijk. Na de presentatie kunnen andere rekencoördinatoren in ronde tafelgesprekken dieper op de aangedragen onderwerpen ingaan.</i> Rekenleerlijnen in het team <i>Ik ben nu twee jaar bezig als rekencoördinator. In ons team speelde de vraag naar meer afstemming tussen de groepen. Er was weinig zicht op de doorgaande lijn in het rekenen. Op vraag van het team heb ik een rekenleerlijn ontworpen voor onze school. Met de rekenleerlijn wil ik illustreren dat er in een team duidelijkheid nodig is over cruciale leerstof en over wat de leerkracht daarmee doet om leerprocessen bij kinderen op gang te brengen. We gaan aan het werk met voorbeelden van een doorgaande lijn in: Schattend rekenen, verhoudingen en automatiseren.</i>

5	Mireille Wilod Versprille, OBS De Klarinet, Almere Opleider: Martine van Schaik, Marnix Academie Utrecht	Profilering van de rekenoördinator <i>Twee jaar geleden heb ik de opleiding tot coördinator rekenen gedaan. Op basisschool de Klarinet werken we met twee rekenoördinatoren. Ik richt mij vooral op de onderbouw en mijn collega is aanspreekpunt voor de bovenbouw. Binnen onze stichting speelde de vraag hoe verschillende specialisten in de scholen zich beter kunnen profileren. Hoe kun je beter zichtbaar worden als (reken)coördinator in de organisatie? Wat is ervoor nodig om een verandertraject in gang te zetten en te begeleiden?</i>
6	Marjolein Berkhout OBS Letterland, Almere Opleider: Karen Heinsman, Hogeschool Utrecht	Automatisering, proef op de som <i>Onze workshop gaat over het automatiseren van de tafels. Dat is een belangrijke vaardigheid die niet iedereen even snel onder de knie heeft. Om het automatiseren te oefenen en onderhouden is op OBS Letterland een tutorprogramma ontwikkeld om leerlingen uit de bovenbouw met leerlingen uit groep 5 de tafels te laten oefenen. Met resultaat, niet alleen kenden de leerlingen de tafels beter, maar ze vonden het nog leuk ook!</i>

Uit de gesprekken en de evaluatie van de dag kwamen enkele centrale punten naar voren:

- Erg interessant, omdat het echt praktijkgericht was;
- Erg leuk hoe een andere rekenoördinator het automatiseren heeft opgepakt;
- Veel ideeën opgedaan.

De uitwisseling onderling wordt dus op prijs gesteld. Verder kwamen er enkele ideeën

naar voren die in gezamenlijkheid kunnen worden uitgevoerd. Uit de evaluatie:

- Graag een uitwisselings-website voor de rekenoördinatoren;
- Ik zou graag onderzoek doen naar het aanbod aan begaafde rekenaars;
- Ontwikkelen van samenwerkingsoefeningen voor leerlingen;
- Informatie hoe je het handelingsmodel⁵ kunt inzetten bij de start van een nieuwe leerlijn in je groep.

Volgende stappen

De organisatie treedt in overleg met de NVORWO om te kijken hoe ook regionale netwerken verder kunnen worden vormgegeven. Daarnaast is er behoefte bij de docenten (opleiders van pabo's en anderen) om in 2014 bij elkaar te komen voor een docenten-overleg. Er zal worden gekeken hoe de ideeën voor een gezamenlijke website kunnen worden aangepakt.

Op 6 maart 2015 staat de volgende landelijke bijeenkomst gepland waarbij het gesprek tussen de rekenoördinatoren nog sterker centraal zal worden gesteld, ondersteund door enkele experts op de diverse kernaspecten uit het werk van de rekenoördinator.

Vincent Jonker is onderzoeker bij het Freudenthal instituut van de Universiteit Utrecht

Ronald Keijzer lector Gecijferdheid bij de iPabo Amsterdam

Carla Compagnie is docent reken-wiskunde didactiek aan de Marnix Academie

Fokke Munk is docent reken-wiskunde didactiek aan de iPabo Amsterdam

Noten

1. www.fisme.science.uu.nl/wiki/index.php/21ste_eeuwse_vaardigheden
2. www.fisme.science.uu.nl/wiki/index.php/Post_HBO_opleiding_rekenoordinator
3. De post-hbo-opleiding kan door iedere pabo (waar docenten voorgeschoold zijn) aangeboden worden. De opleiding staat onder auspiciën van het Landelijk Platform Nascholing Primair Onderwijs.
4. <http://www.fisme.science.uu.nl/rekenweb/nrcd>
5. <http://www.fisme.science.uu.nl/wiki/index.php/Handelingsmodel>

Organisatoren

De dag werd georganiseerd door enkele instellingen die zich met het reken-wiskunde onderwijs bezighouden (ELWleR, Marnix, iPabo, SLO). De Nederlandse Vereniging voor de Ontwikkeling van Reken-Wiskunde Onderwijs (NVORWO) wil graag ondersteuning bieden aan regionale netwerken om verder professionalisering mogelijk te maken. Zij stelde voor iedere deelnemer een special van Volgens Bartjens beschikbaar.

De dag werd georganiseerd onder auspiciën van het Landelijk Platform Nascholingsinstituten Primair Onderwijs (LPNPO). Dit is een samenwerkingsverband van 24 nascholingsafdelingen van hogescholen in heel Nederland, gericht op het primair onderwijs. De samenwerking is onder andere gericht op het ontwikkelen en aanbieden van geregistreerde post-hbo opleidingen voor leerkrachten. De Post-HBO opleiding Coördinator rekenen is één van de geregistreerde post-hbo opleidingen, die aangeboden worden door partners van het LPNPO. De opleiding is ontwikkeld door een landelijke werkgroep in samenwerking met het Freudenthal Institute for Science en Mathematics Education (Flsme).